

Inventering av häckande fåglar på 11 strandängar vid sötvatten i Östergötlands län 2006

uppföljning av inventeringar utförda 1996 och 1998

Kjell Mathson, 2006

Bakgrund

Länsstyrelsen startade ett strandängsprojekt 1996 med syfte att restaurera och förbättra skötseln av strandängarna i länet. De utvalda 27 strandängarna inventerades 1996 och 1998 på bl.a. häckande fåglar. En uppföljande inventering har utförts under vår - försommar 2006 på de 11 strandängar som ligger vid sötvatten.

Inventeringsmetodik

De elva områdena har besökts två gånger, ett besök i maj och ett i juni månad. Vid varje besök har områdena strövats igenom i lugnt tempo och spanats av med handkikare. Fåglar med revirbeteende t.ex. spelflykt, sång, mat i näbben, varnande, bobygge, ruvande och bofynd har noterats.

En viss bedömning av områdets hävd har också gjorts.

1. **Striern**, Kinda kommun

Besöksdatum: 18/5, 7/6

Området är till större delen ohävdad med högvuxen starr och strandskog med al och björk. Bete förekommer bara närmast kyrkan och längst i söder.

Antal djur: 4 kor närmast kyrkan
 ca 10 kvigor i söder

Iakttagna fåglar 15/5:

Enkelbeckasin 1 ex uppstött i norra delen av området
Buskskvätta 2 revir
Ängspiplärka 1 revir

Iakttagna fåglar 7/6:

Buskskvätta 2 revir
Sävsångare 1 revir

2. **Götevi**, Boxholms kommun

Besöksdatum: 18/5, 8/6

Området har dålig hävd i norra delen väster om bron, i övrigt bra hävd.

Tyvärr, har Svartån eroderat slänten ända in till stängslet i östra delen och delat fällan i två delar där djuren går i den östra delen. Det går således inga betande djur alls närmast bron.

Antal djur: ca 10 kvigor norr om ån
 ca 15 kvigor öster om bron
 ca 10 kvigor väster om bron

Iakttagna fåglar 18/5:

Tofsvipa	2 revir i område väster om bron
Drillsnäppa	1 revir i område väster om bron
Sävspurv	1 revir i område väster om bron
Buskskvätta	3 revir i område öster om bron
Sävspurv	1 revir i område öster om bron
Drillsnäppa	1 revir i område öster om bron
Enkelbeckasin	1 spelande i område norr om ån
Sävspurv	1 revir i område norr om ån
Ängspiplärka	1 revir i område norr om ån

Iakttagna fåglar 8/6:

Sävspurv	2 revir i område väster om bron
Buskskvätta	1 revir i område öster om bron
Ängspiplärka	1 revir i område norr om ån
Sävspurv	2 revir i område norr om ån

3. **Svartån** (Ekeby – Linnefors), Boxholms kommun

Besöksdatum: 18/5, 8/6

Området är bra betat i de torra delarna, sämre betat i det blöta mot ån.

Antal djur: 5 – 6 kor med kalvar

Iakttagna fåglar 18/5:

Buskskvätta	3 revir
Ängspiplärka	1 revir
Sävspurv	1 revir

Iakttagna fåglar 8/6:

Buskskvätta	1 revir
Ängspiplärka	1 revir
Sävspurv	3 revir

4. **Öringe**, Boxholms kommun

Besöksdatum 18/5, 8/6

Ett litet område som är bra betat.

Antal djur: ca 10 köttdjur

Iakttagna fåglar 18/5:

Drillsnäppa	1 ex
-------------	------

5. **Strolången**, Valdemarsviks kommun

Besöksdatum: 15/5, 6/6

Området är mycket bra betat i norra och västra delen. Södra delen är väldigt blöt vid inventeringstillfällena.

Antal djur: ca 20 kvigor

Iakttagna fåglar 15/5:

Tofsvipa	3 par
Sävsångare	4 revir
Buskskvätta	1 revir
Sävspurv	2 revir

Iakttagna fåglar 6/6:

Sävspurv	2 revir
Sävsångare	1 revir

8. **Roxtuna**, Linköpings kommun

Besöksdatum 11/5, 2/6

Området är delvis dåligt hävdad och tuvigt. Bara två hästar är för lite för området. Gräset brukar fräsas sent på hösten. De flesta fågelreviren fanns i de östra och centrala delarna.

Antal djur: 2 hästar

Iakttagna fåglar 11/5:

Tofsvipa	2 par inom området. På åkern utanför området ruvar 7 st.
Rödbena	1 ex
Gulärta	9 revir
Ängspiplärka	3 revir
Sävspurv	3 revir

Iakttagna fåglar 2/6:

Tofsvipa	2 par inom området.
Rödbena	1 par
Enkelbeckasin	1 spelande
Gulärta	14 revir
Ängspiplärka	5 revir
Buskskvätta	1 revir
Sävsångare	2 revir

9. **Dymlingen**, Norrköpings kommun

Besöksdatum: 12/5, 2/6

Det betar inga djur på området. Hävden är dålig, framförallt på Fettjeängen där halvmeterhöga porsskott och björkplantor breder ut sig. Där är också stövelhöga grästuvor, vilket tyder på att inget bete fanns föregående år.

Antal djur: 0

Iakttagna fåglar 12/5:

Tofsvipa	2 spelflykt på Nordängen
Enkelbeckasin	3 spelande på Nordängen
Enkelbeckasin	5 spelande på Fettjeängen

Iakttagna fåglar 2/6:

Tofsvipa	sågs endast vid det dämnda viltvattnet väst om området, där 2 par höll till
Sävspurv	1 revir på Fettjeängen

10. **Leonardsberg**, Norrköpings kommun

Besöksdatum: 12/5, 6/6

Området betas endast i den norra delen och där är hävden på fast mark bra.

Antal djur: ca 20 kvigor

Iakttagna fåglar 12/5:

Tofsvipa	7 revir ute i det blöta partiet
	2 revir på åkern öster om fågeltornet
Rödbena	1 spelande
Enkelbeckasin	1 tick-tackade (borde finnas många ute i det blöta partiet)
Strandskata	1 ex
Vattenrall	2 spelande
Vitkindad gås	1 par
Skrattmås	> 300 par

Iakttagna fåglar 6/6:

Gulärta	1 revir
Buskskvätta	1 revir
Sävsångare	1 revir
Törnskata	1 revir
Trastsångare	1 revir
Vitkindad gås	10 kullar
Grågås	5 kullar

23. **Hällerstadsjön**, Söderköpings kommun

Besöksdatum 15/5, 6/6

Området öster om bäckfåran har nya stängsel i söder och öster. Det är välbetat närmast bäcken, blötare och upp mot halvmeterhöga tuvor mot öster. Området väster om bäckfåran är helt ohävdad.

Antal djur: 0

Iakttagna fåglar 15/5:

Tofsvipa	5 revir ute vid bäcken + 1 par på åker
Trana	1 par
Enkelbeckasin	12 spelande
Ängspiplärka	2 revir
Sävspurv	8 revir
Sävsångare	1 revir

Iakttagna fåglar 6/6:

Tofsvipa	10 varnande ute vid bäcken
Trana	1 ex
Enkelbeckasin	2 spelande
Sävspurv	6 revir
Sävsångare	2 revir

26. **Tycklingen**, Vadstena kommun

Besöksdatum: 16/5, 7/6

Området är mycket bra hävdad. Det ser ut att vara lagom betestryck. Fågelreviren är jämt utspridda i området.

Antal djur: ca 10 kor med kalvar + 1 tjur i nordvästra fållan
ca 10 stutar i södra fållan

Iakttagna fåglar 16/5:

Tofsvipa	15 revir	
Rödbena	8 revir	
Mindre strandpipare		1 spelande
Småfläckig sumphöna		1 spelande
Gulärta	17 revir	
Sävspurv	8 revir	
Ängspiplärka	6 revir	
Gravand	1 par	

Iakttagna fåglar 7/6:

Tofsvipa	9 revir
Rödbena	7 revir
Enkelbeckasin	3 spelande
Gulärta	14 revir
Sävspurv	7 revir
Ängspiplärka	2 revir
Sånglärka	1 revir
Vitkindad gås	1 kull, pulli + 28 ad

27. **Svartån** (S om Mjölby) Mjölby kommun

Besöksdatum 16/5, 17/5, 7/6, 8/6

Området har obefintlig hävd norr om Stora Gunnarp på västra sidan om Svartån. Det är bra betestryck på hela östra sidan om ån och västra sidan norr om bron upp t.o.m. Stora Gunnarp. Söder om bron på västra sidan av ån är hävden dålig. Där är gräset högt och tuvigt.

Området är mycket stort och måste delas upp vid inventeringen för att bli greppbart. I redovisningen här anges de som fyra delområden.

Västra sidan söder om bron

Antal djur: ca 5 kor med kalvar

Iakttagna fåglar 16/5:

Tofsvipa	1 spelande
Enkelbeckasin	3 spelande
Ängspiplärka	7 revir
Buskskvätta	2 revir

Iakttagna fåglar 8/6:

Ängspiplärka	9 revir
Buskskvätta	2 revir
Sävparv	4 revir
Sävsångare	1 revir

Östra sidan söder om bron

Antal djur: ca 15 kvigor

Iakttagna fåglar 17/5:

Sävparv	8 revir
Buskskvätta	1 revir

Iakttagna fåglar 7/6:

Sävparv	3 revir
Buskskvätta	2 revir

Västra sidan norr om bron upp t.o.m. Stora Gunnarp

Antal djur: ca 25 kvigor

Iakttagna fåglar 17/5:

Tofsvipa	1 revir i sydvästra delen
Enkelbeckasin	6 spelande
Gulärka	1 revir
Ängspiplärka	9 revir
Sävparv	5 revir
Sävsångare	3 revir
Buskskvätta	6 revir
Sånglärka	1 revir

Iakttagna fåglar 8/6:

Tofsvipa	1 revir i sydvästra delen
Enkelbeckasin	1 spelande
Gulärka	1 revir
Ängspiplärka	15 revir
Sävparv	8 revir
Sävsångare	3 revir
Buskskvätta	4 revir

Östra sidan norr om bron upp till Västra Eldslösa

Antal djur: ca 20 kvigor

Iakttagna fåglar 17/5:

Tofsvipa	1 par på åker
Ängspiplärka	7 revir
Sävsparv	1 revir
Sävsångare	3 revir
Buskskvätta	7 revir

Iakttagna fåglar 8/6:

Gulärta	1 revir
Ängspiplärka	8 revir
Sävsparv	3 revir
Buskskvätta	2 revir

Övrigt i norra delen av området Där gjordes endast ett besök.

Antal djur: 0

Iakttagna fåglar 17/5:

Enkelbeckasin	1 spelande
Ängspiplärka	1 revir
Sävsparv	2 revir
Buskskvätta	2 revir

Totalt antal fåglar i område Svartån (maxantal revir)

Tofsvipa	1 revir
Enkelbeckasin	10 spelande
Gulärta	2 revir
Ängspiplärka	33 revir
Sävsparv	25 revir
Sävsångare	7 revir
Buskskvätta	19 revir
Sånglärka	1 revir